

voj studia speciálních sociálních otázek. Jeho činnost a význam i skutečný vliv na řešení jich bude jistě ještě vzrůstat. Jeho publikace, pojednávající dosud o aktualitách sociálního zákonodárství, nebudou uzavřeny, doufáme, ani teoretickým úvahám v oboru, Sociálnímu ústavu vlastním, a přispějí tak ještě více k obohacení naší literatury na tomto poli dosud nikterak zvláště rozvinuté. —1 K—

Odb. rada Dr. Evžen Štern: Úprava pracovních poměrů domácích dělníků, publikace Sociálního ústavu č. 4., nákladem téhož, v Praze 1923, 16°, 24 stran. — Autor snaží se podati dílkem tímto jasný výklad zákona ze dne 12. XII. 1919, č. 29 Sb. z. a n., jímž upraveny byly poměry domácích dělníků. Zároveň poskytuje osobám, jímž zákonem tímto bylo uloženo pečovat o zvýšení sociální i hmotné úrovně domácích dělníků, praktickou příručku, z níž patrná jest snaha autorova, přispěti k úplnému provádění tohoto zákona i k jeho správnému chápání.

Bylo by si jen přát, aby knížka tato došla co největšího rozšíření mezi vrstvami, jichž se týče, hlavně však mezi zaměstnavateli domácích dělníků. Jest uvítati publikaci tuto, poněvadž jest jisto, že bude-li zákon svrchu vedený správně chápán a prováděn, pomůže se tím vrstvám národa nejen sociálně slabým, nýbrž i vrstvám, často sociálně utiskovaným.

Dr. Jindřich.

»Sociální pojištění v Československé republice«, publikace Sociálního ústavu č. 5., nákladem téhož ústavu, v Praze 1923, 16°, 129 stran, cena není označena. —

V úvodu knihy min. rada Dr. Jan Brablec ujasňuje čtenáři stav našeho sociálního zákonodárství v době přítomné. Dále pak zabývá se vylíčením přípravných prací sociálního pojištění a sleduje celý postup jejich.

V další části uvedeny jsou texty přednášek, jež proslovili v Sociálním ústavě pp. posl. Dr. L. Winter, tajemník Všeobecného pensijního ústavu Dr. J. Gallas, univ. prof. Dr. E. Schönbaum dne 11., 18. a 25. května 1923.

Dr. L. Winter probírá nejprve ve své přednášce historický vývoj dělnického pojištění v Rakousku a u nás, přechází pak na pojištění sociální, pojednává o rozsahu a organizaci jeho i o pojišťovacím soudnictví.

Dr. J. Gallas promlouvá nejprve všeobecně o zásadách, na kterých spočívá osnova o sociálním pojištění a uvádí různé systémy, které prakticky v různých státech se provádějí a poukazuje zároveň na jejich přednosti i stinné stránky. V další části své přednášky zabývá se materiálními ustanoveními osnovy zákona o sociálním pojištění. Ke konci pak zdůrazňuje zachování autonomie sociálního pojištění a zmiňuje se o zvláštním účelu sociálního pojištění — položit u nás základ pro rozsáhlou sociální hygienu.

Dr. E. Schoenbaum pojednává o dávkách a o úhradě nákladů sociálního pojištění. V první části poukazuje na různé druhy dávek a jejich vzájemné rozdíly, načež přechází k úhradám, rozbírá různé systémy úhradové a poukazuje na jejich výhody i nevýhody. Ke konci podotýká, že při výpočtu pojistných dávek bylo pamatováno na léčebnou péči; tímto preventivním opatřením má být působeno k tomu, aby důchody invalidní příliš nestoupaly; zároveň tím bude zahájen boj proti největšímu škůdci národního zdraví — tuberkulóze.

Na konci knihy otištěna je osnova zákona o pojištění pro případ nemoci, invalidity a stáří tak, jak vyšla z prací výboru pro přípravu sociálního pojištění. Odděleně pak poznamenány jsou úchyly a změny, které jsou od osnovy této ve vládním návrhu zákona.

Knihka tato je v době nynější objektivním informačním dílem o sociálním pojištění; bylo jí třeba, neboť v naší veřejnosti nejsou dosud správné názory a představy o tom, čím jest vlastně připravované sociální pojištění.

Dr. Jindřich.

Příručka hospodářského života československého vyšla právě v Berlíně. Je to pěkný svazek velikého formátu s mnoha ilustracemi a map-

kami, s textem českým a německým. Vydavatel, Dr. Katz-Foerster, generální ředitel Internationale-Verlags-Gesellschaft v Berlíně chce podati touto knihou povšechné informace o nynějším stavu československého národního hospodářství, a to nejen o průmyslu, jeho výrobní základech a jeho odbytových možnostech, nýbrž i o zemědělství, obchodu, dopravě, poštách a peněžnictví. Příručka svůj úkol poměrně dobře splňuje a je prozatím nejlepším dílem tohoto druhu o československém národním hospodářství. Články o jednotlivých oborech hospodářské činnosti u nás psali odborníci z Československé republiky, a to jak čeští, tak němečtí. Je přirozené, že podané informace o různých oborech nejsou stejně podrobné, poněvadž vypracování článků bylo ponecháno úplně jednotlivým autorům, a poněvadž také příliš podrobnými údaji o průmyslových oborech nebo jiných odvětvích by příručka se stala příliš rozsáhlou a pozbyla by své přehlednosti. Pro interesenty o národní hospodářství, kteří by se chtěli informovati povšechně o nynějším stavu našeho obchodu, průmyslu, peněžnictví a pod., je příručka výbornou pomůckou. Poněkud vadí ovšem její vysoká cena, která je na naše poměry trochu příliš vysoká. Pražští knihkupci nabízejí knihu za 340 Kč; vzhledem k tomu, že valná část knihy je vyplněna inseráty, nebylo by asi tuto příručku nutno prodávati tak draho. Nakladatelství řídilo se tu, bhužel, patrně příkladem dnešního německého knižního obchodu, což rozšíření knihy u nás neprospěje. —ík.

Die Finanz- und Wirtschaftspolitik der Tschechoslowakei, notwendige Ergänzungen und Berichtigungen zu dem gleichnamigen Buche des Dr. Rašín. — Von Dr. Adalbert Worliczek. — Zvláštní otisk z »Deutsche Arbeit«. Hamburg 1923. 16°. Str. 15. Kč 5.—. — Německé propagační sdružení v Praze vydalo z pera Dra Vojtěcha Worliczka proti knize zemřelého ministra Rašína o vývoji finančních a hospodářských poměrů u nás do konce roku 1921*) pojednání, jímž prý tvrzení o knize Rašínově uváděná mají býti doplněna a opravena. Autor se snaží postavit se na půdu nestranou a s tohoto místa posuzovati názory Rašínovy; avšak již první řádky posudku toho nám ukazují, že práci nepsal nestranný kritik díla lidského, které ani nemůže býti dokonalé ve všech detailech, nýbrž politicky a národně zaujatý odpůrce, jenž nemá smyslu pro reální hodnocení práce vykonané. — Dr. Worliczek vybírá z Rašínovy knihy věci řádu vedlejšího a na těchto hledí pak zkonstruovati si tvrzení, že finanční názor Rašínův při založení státu našeho nespočíval na pravém poznání poměrů, v důsledku čehož prý ani postup ministrem volený nebyl správný. Je zbytečno vyvracet tento názor autorův. Když fakta sama, výsledek myšlenek Rašínových, nedovedou ho přesvědčiti o pravém stavu věcí, pak bylo by marno široce a dlouze vykládati slepému o barvách. Také kritika státního hospodářství s poukazem na rozpočty různých dob jest chatrné ceny. Nikdo jistě nelituje vydání prvních dob existence naší republiky. Pravda, že dalo se šetřit, snad, avšak nesmí se zapomínat, že zakládal se nový stát z ničeho, a že práce ta vyžadovala jistě nákladu hmotného. Přičteme-li k tomu poválečnou psychosu a nalažení obyvatelstva, pochopíme tak i mnohé výdaje, které jindy by se snad nestaly. V té věci tedy p. Dr. Worliczek poukazem na stálý deficit našich rozpočtů nepochodil. Stejnou cenu má jeho statistika daní a dávek veřejných, v níž jest i srovnání s daty předválečnými. Poměry od té doby se velice změnily, aby statistika ta a důsledky z ní vyvozované mohly se bráti vážně. Zajímavo jest, že autor kritiky poukazuje s oblibou na vojenský rozpočet našeho státu. Chápeme ovšem, že jemu a jemu podobným není vojenský rozpočet příliš pochuti, avšak aniž je člověk militaristou, musí se uznati, že armáda u nás jest dosud nutností a že vojsko naše již své oprávnění si zasloužilo. Jest rovněž pochopitelné, že Rašín dostal svůj díl i pokud jde o otázku válečných půjček. Ve věci této jest volání soudruhů autora kritiky již opravdu trapné. V Rakousku ovšem byly půjčky vyplaceny celým penízem, avšak pan Dr. Worliczek uzná, že finanční efekt naší úpravy a úpravy rakouské jest u naší daleko větší. Zde se pánům nechce s pravdou ven. —

*) Viz »Všehrd« roč. IV., str. 75.